

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 1, 46 - 55
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen : Psalm 68 : 1 en 2**
- 4 Lezing van de wet**
- 5 Zingen : Gezang 156 : 1- 4**
- 6 Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7 Schriftlezing : Lucas 1 : 26 - 56**
- 8 Zingen : Lied 134 : 1 - 3**
- 9 Tekst : Lucas 1 : 46 - 55**
- 10 Zingen : Gezang 47 : 1 – 3**
- 11 Dankzegging en voorbede**
- 12 Dienst van de offergaven**
- 13 Slotzang : Gezang 47 : 4 - 6**
- 14 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

[Pakjesavond] ‘Vol verwachting klopt ons hart.’ Dat kun je wel zeggen op een dag als vandaag. Ja, toch jongens en meisjes? Want vandaag vieren we Sinterklaas. Vrijdag is dat al gedaan op school. Vandaag zal het bij de meeste van jullie ook thuis gebeuren. Ongetwijfeld hebben jullie daar zin in. En hopelijk zijn jullie vandaag niet al te onrustig thuis en in de kerk. Maar waarom klopt ons hart vol verwachting? Wat verwachten we dan? We verwachten natuurlijk een mooi cadeau. Of misschien wel meerdere cadeaus. Maar laten we daar nog eens verder over nadenken. Want uiteindelijk gaat het niet om het cadeau zelf. Een mooie auto of pop in een doos daar heb je nog niet veel aan. Toch?

[Spelplezier] Nee, het gaat om het plezier dat je verwacht te krijgen als je speelt met de auto, de pop, of de game, of wat je ook maar gevraagd hebt. Dus het gaat om het gevoel. Wat verwachten we dus? We verwachten dat we een cadeau krijgen dat ons een goed gevoel geeft als we ermee gaan spelen. Dat weten we ook wel. Want als we in onze gedachten nadenken over het cadeau, dan denken we niet over het moment dat we het cadeau krijgen, maar als we ermee aan het spelen zijn.

Nu is het natuurlijk wel de vraag of je dat goede gevoel ook echt zult krijgen. Want er is natuurlijk ook altijd het gevaar op zo’n dag waarin ons hart vol verwachting klopt, dat we niet blij maar een beetje verdrietig naar bed zullen gaan. **[Hoge verwachtingen]** Dat we wat teleurgesteld zullen zijn. Want misschien verwacht je wel een te groot cadeau en krijg je dat niet. Dan hoop ik dat je niet boos zult zijn, maar je best zult doen om blij te zijn met wat je wel hebt gekregen. Want wat je ook krijgt, je gaat in zekere zin altijd rijker naar bed, dan dat je vanmorgen bent opgestaan. Het is ook mogelijk dat je wel krijgt wat je gevraagd hebt, maar dat het toch niet zo leuk was als je dacht. Want soms laten ze op de televisie een spel er veel leuker uitzien dan het in het echt is. **[Lage verwachtingen]** En weet je wat het vreemde is, jongens en meisjes? Als je niet veel verwacht is de kans dat je vanavond blij naar bed gaat veel groter dan wanneer je heel veel verwacht. Dus als ik jullie een goede tip mag geven voor een mooi feest: ‘Verwacht niets, want dan ben je blij met alles wat je krijgt.’

Maar nu gaan we nog wat verder kijken. Want wat is een verwachting en waar komt die vandaan? Verwachtingen komen op in ons hart. Daar ontstaan ze. En als we blijde verwachtingen hebben. Want verwachtingen zijn nu eenmaal niet altijd blij. Als we blijde

verwachtingen hebben, dan spelen daar vaak twee dingen. **[onvrede]** In de eerste plaats is er vaak een naar gevoel. Bijvoorbeeld als je je verveelt. Het tweede is dat je reden hebt om te denken dat dat gaat veranderen. De komst van Sinterklaas geeft reden om te denken dat je nieuw speelgoed krijgt en je dus minder zal vervelen. Dus bij blijde verwachtingen zie je vaak twee dingen: een onplezierig gevoel en een reden om te denken dat dat nare gevoel weg zal gaan.

En zo willen vanmorgen, drie weken voor Kerst, stilstaan bij het hart van Maria dat ook zo vol verwachting was, nadat een boodschapper van God haar had bezocht. Ik bedien u vanmorgen het Woord van God onder het volgende thema:

[Thema & verdeling] Het hart van Maria is vol verwachting.

En we letten dan op twee dingen.

- 1. De pijn in het hart van Maria**
- 2. De hoop in het hart van Maria**

We zullen dus allereerst letten op de pijn in het hart van Maria. Maria, een eenvoudige jonge vrouw uit het stadje Nazareth in het noorden van Israël krijgt bezoek van een engel van God. Een boodschapper. Het is een engel die een hoge positie in de hemel bekleedt. Hij is speciaal door God naar Nazareth gestuurd om haar groot nieuws te brengen. Nieuws waar al eeuwen op werd gewacht. Want de gelovige vrouwen van Israël leven met een rijke oude belofte in het hart. **[Alle vrouwen]** Want bijna tweeduizend jaar geleden had God aan hun voorvader Abraham beloofd dat Hij voor redding zou zorgen. Iemand uit zijn nageslacht, het nageslacht van Abraham, zal de wereld uit zijn grote nood gaan redden. Sindsdien hopen alle vrouwen uit het nageslacht van Abraham dat de HERE hen hiervoor wil gebruiken. Jaren zijn sindsdien voorbij gegaan. Eeuwen zelfs, maar de belofte van God is niet vergeten. Al zullen zich best wel eens mensen zich hebben afgevraagd hoe lang de HERE nog zou wachten met de vervulling van deze belofte. Uit de lofzang van Maria blijkt duidelijk dat ze zich bewust was dat zij deze vrouw is. Dat zij het kind mag dragen en baren dat de wereld zal redden. Van al de vrouwen die nu leven. Van al die vrouwen die voor haar hebben geleefd, is zij de vrouw die deze eer te beurt valt. Dat is toch haast niet te bevatten. Voor haarzelf niet en toch ook voor anderen niet.

En dat verklaart waarschijnlijk gelijk waarom dit blijde lied van Maria niet eerder uit haar mond is gekomen. Want dit lied klinkt pas enige tijd nadat de engel haar heeft be-

zoekt. Lucas vertelt ons namelijk dat ze kort nadat de engel haar het fantastische nieuws had verteld naar haar familielid, waarschijnlijk een tante, is afgereisd. Want dit familielid, Elisabeth, was ook zwanger. En dat terwijl iedereen dacht dat ze geen kinderen kon krijgen. En ze was op zo'n leeftijd dat je dat ook niet meer mocht verwachten. Maar zij was, aldus de engel, al zes maanden zwanger. Blijkbaar wist ze dat niet. En dat de engel dit speciaal vermeldde was om haar aan te sporen haar familielid op te zoeken. **[Bij Zacharias]** Zodat ze met dat familielid over haar grote geheim zou kunnen praten en zich kan voorbereiden op de taak die op haar wacht. Een prachtige, maar toch ook moeilijke taak. En als ze dan bij Elisabeth komt en het huis van Zacharias en Elisabeth binnen gaat, wordt ze niet teleurgesteld. Want als Elisabeth de stem van Maria hoort, dan springt het kind in haar schoot op en raakt ze vol van de Heilige Geest. Hij neemt bezit van haar en Elisabeth roept het dan ook uit van vreugde. Ze zegt: 'De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot. Nu weet ze het. Hier in dit huis zal ze begrepen worden als ze vertelt dat ze het kind van God in haar schoot draagt. En dat is toch niet zo vreemd, jongens en meisjes. Want hoe groot is de kans dat je de moeder mag worden van de Zoon van God. Daar wordt al zo lang op gewacht. En zou het dan nu gebeuren? En waarom dan Maria? Zijn er geen andere vrouwen in Israël te vinden, die meer geschikt zouden zijn. Heel veel mensen zouden zeggen, dat Maria een verschrikkelijk meisje is. Ze is zwanger geworden, omdat ze met een man heeft geslapen. Dat is al erg. En nu vertelt ze ook nog zo'n verschrikkelijk verhaal. Ze maakt zelfs God tot de dader. Door te zeggen dat ze door de Heilige Geest zwanger is geraakt. Wie zou haar geloven? Niemand toch. Maar hier bij Zacharias en Elisabeth vindt ze rust. Hier wordt ze geloofd en begrepen. En ze kan het dan ook uitjubelen in haar lied en zeggen dat God oog heeft gehad voor haar, de minste van zijn dienaresen. En ze weet dat ze voortaan geëerd zal worden als de moeder van Gods Zoon hier op aarde. Maar dat is niet de enige reden waarom ze zo blij is. **[Verdriet harde wereld]** Want er is ook pijn in haar hart. Want de wereld waar ze in woont is nu niet direct een leuke wereld. Het is een wereld waarin veel boosheid en gemeenheid is. Daar zijn de ruwe en trotse Romeinse soldaten die doen waar ze zin in hebben. Er zijn machthebbers die alleen maar bezig zijn met hun eigen luxe leventje en geen enkel oog en medelijden hebben met de arme medemens. Dat mensen honger hebben interesseert ze niet. Dat mensen ziek zijn, interesseert ze niet. Dat mensen wanhopig zijn, kan ze niets schelen. De

beelden uit Haïti geven tonen ons deze mentaliteit. De rijken en machthebbers daar zorgen alleen maar voor zichzelf. Ze zijn corrupt en egoïstisch. Ze burgers hebben zo weinig vertrouwen in de machthebbers, dat ze niets eens gaan stemmen. Want het maakt niet uit wie aan de macht is. Ze zijn allemaal hetzelfde. Ach, en in ons land lopen ook de nodige van zulke mensen rond.

Maria komt zelf ook uit zo'n arme familie. Ze hoort ook bij de mensen die niet meetellen in de samenleving. Bij die mensen die feitelijk rechteloos zijn. Want bij wie kunnen ze terecht als ze oneerlijk behandeld wordt. Niemand kan het wat schelen. Maar de HE-RE dus wel. Hij die de macht heeft over alle dingen in deze wereld. 'Hij', zo zingt ze, 'toont zijn macht en de kracht van zijn arm en drijft uiteen wie zich verheven wanen, heersers stoot Hij van hun troon en wie gering is geeft Hij aanzien. Wie honger heeft overlaadt Hij met gaven, maar rijken stuurt Hij weg met lege handen.' Uit deze woorden blijkt hoe Maria lijdt onder het onrecht dat ze ziet en waarschijnlijk ook zelf ondervindt. In het hart van Maria leeft dus duidelijk meer dan alleen haar eigen leventje. Ze heeft ook oog voor de gebrokenheid van het leven. Voor het feit dat mensen zo sterk de neiging hebben om eerst aan hun eigen belang te denken. Die gebrokenheid in de contacten van mensen. Mensen die elkaar niet begrijpen, of nog erger: niet willen begrijpen. Mensen die elkaar bewust pijn doen. **[Wij hebben verdriet]** Dat kennen jullie toch ook jongens en meisjes? Bijvoorbeeld op school of thuis. Dat iemand een ander expres pijn of verdriet doet. Door te slaan. Door te pesten. Door iets stuk te maken van een ander. Waarom doen we als mensen toch zulke dingen? We weten allemaal wel hoe het voelt als iemand dat bij ons doet. Hoeveel pijn dat doet. Toch doen we het bij elkaar. Waarom toch?! En zelfs in de kerk doen we het. Meestal niet expres, maar we doen het wel. En we lijden eronder met elkaar. Want dat was toch wel een van de opvallende uitkomsten van de Gemeentespiegel zoals we die afgelopen dinsdag besproken hebben. Dat aan de ene kant mensen zich best thuis voelen in de gemeente. Maar aan de andere kant als het gaat over de wensen voor de gemeente, veel broeders en zusters juist op dit punt wensen hebben. Wensen om beter met elkaar om te gaan bij verschil van mening. Zodat we ondanks verschil van waardering voor bepaalde liederen of vormen, toch goed met elkaar omgaan. En ook wensen om toch geen ruzie met elkaar te hebben, maar elkaar te vergeven. Is de pijn die Maria heeft niet gewoon de pijn van ieder mens die verlangt naar vrede, naar eerlijkheid, naar liefde en rust? Dat in de eerste plaats.

[Tweede punt] We zullen in de tweede plaats letten op de hoop in het hart van Maria. De pijn die Maria voelt betreft dus niet alleen zichzelf, maar het is een pijn die ze overal om zich heen ziet. En haar wereld was ongetwijfeld niet zo groot als die van ons. Met televisiebeelden van over de hele wereld. Met internet. Maar het maakt niet uit hoe groot je wereld is. Overal zie je toch die pijn en dat verdriet dat mensen elkaar aandoen. Het lijkt een onuitroeibaar kwaad en niemand lijkt in staat dit te doorbreken. Het gaat al eeuwen zo tussen mensen en wat voor reden is er om te denken dat het ooit anders zal worden?

Maar juist daarom is Maria zo blij. **[Kind maakt verschil]** Want het kind dat zij in haar schoot draagt, zal echt een verschil gaan maken. Hij zal ervoor zorgen dat het gepest, getreiter, geroddeld, gescheld, geruzie zal stoppen. Hij zal ervoor zorgen dat mensen die anderen uitbuiten hun macht verliezen en gestraft zullen worden. Want waar mensen vaak hard en kil zijn, daar is God barmhartig. Dat is een woord dat twee keer voorkomt in dit lied. In vers 50. 'Barmhartig is Hij, van geslacht op geslacht, voor al wie Hem vereert.' En in vers 54-55. 'Hij trekt zich het lot aan van Israël, zijn dienaar, zoals Hij aan onze voorouders heeft beloofd: Hij herinnert zich zijn barmhartigheid jegens Abraham en zijn nageslacht tot in eeuwigheid.' En daarnaast ziet Maria wat de HERE met haar doet ook als barmhartigheid. Heel dit lied spreekt over het feit dat God Zich de ellende van de mensen aantrekt.

Wie oppervlakkig kijkt kan wel eens denken dat God ook maar wreed is. Als je ziet in welke ellende en verdriet mensen soms leven. De ellende op Haïti is toch met geen pen te beschrijven. Waarom doet God daar niets aan? Nou, laten we ons dus niet vergissen.

[God doet] God doet er wel degelijk wat aan. Niet in het tempo en niet altijd op de manier die wij zouden willen. Maar wie goed naar het leven van de zoon van Maria, de Zoon van God, kijkt, die ziet het enorme werk dat Hij heeft verricht. Hij heeft vele zieken genezen. Hij heeft mensen die geen hoop hadden vanwege hun zonden weer hoop gegeven door ze te laten weten dat Hij voor hun zonden zal betalen. Hij heeft mensen uit de dood opgewekt. Hij heeft vanaf het begin van zijn leven hier op aarde geleden. Hij heeft ondervonden wat het is om mens te zijn in deze wereld. En dat op een nog veel gruwelijkere en harde manier dan het overgrote deel van de mensen. Hij deed alleen maar goed en toch werd Hij vervolgd en uitgespuugd. En Hij heeft al dit onrecht verdragen als een lam dat naar de slachtbank wordt geleid. Hij heeft met zijn lijden en zijn

dood uiteindelijk ook de toorn van God over ons en onze zonden gestild. Noem dat maar niets. Ik zou niemand durven noemen die zoveel heeft geleden vanwege iets waar hij tegelijkertijd part noch deel aan had. Het kind dat Maria in de schoot draagt, zal liefhebben met een liefde zoals die nog nooit op deze aarde is gezien en na Hem ook nooit meer op deze aarde gezien is. Zijn hart kende geen bitterheid of frustratie. De krachten van de zonden hadden geen grip op Hem. Hij was in alle dingen volkomen zuiver. Altijd, maar dan ook altijd, liet Hij zich door de liefde leiden. Ook als Hij mensen aansprak op hun zonden.

Jezus Christus de Zoon van God is gekomen. Hij heeft het kwaad overwonnen. En waarom zien we daar dan zo weinig van? **[Leren geloven]** Omdat God ons wil leren in geloof te leven. Omdat God ons wil leren om op Hem te vertrouwen. Niet omdat we zien dat de zonde en de dood geen macht hebben in de wereld. Maar omdat we zien dat Hij een God vol liefde en goedheid is. Omdat we zien dat Hij zich onze ellende zo heeft aangetrokken dat Hij bereid was er zelf onder te lijden en te sterven om ons ervan vrij te kunnen maken.

Wat heeft Maria gezien in haar leven? Heeft ze gezien dat de Romeinse overheerser werd verdreven? Nee. Heeft ze gezien dat de geestelijke leiders zich voortaan door de liefde lieten leiden? Nee. Heeft ze gezien dat mensen voortaan geen ruzie meer maakten? Nee. Ze heeft juist veel van het tegenovergestelde gezien. En ze heeft gezien hoe de boosheid van de mensheid zich tegen haar Zoon keerde. Dat heeft ze gezien. Ze zou een pijn hebben alsof haar hart doorstoken werd, werd haar door ene Simeon gezegd. En zo heeft ze het gevoeld. Een hartverscheurende pijn. Heeft ze dan voor niets gezongen over Gods barmhartigheid? Heeft haar hart ten onrechte vol verwachting geklopt? Nee, want Christus heeft de zonde overwonnen en de duivel is verslagen. En u gaat het zien als uw hart maar net als dat van Maria vol verwachting blijft kloppen. **[Als we geloven]** Vol verwachting is dat ooit Jezus zal terugkomen om dan de aarde schoon te vegen van alle haat, nijd en boosheid. Sinterklaas is mooi en het maakt harten blij als de verwachtingen niet al te hoog gespannen zijn. Maar als Jezus terugkomt zal dat zelfs de hoogste verwachtingen overtreffen en niemand die in Hem gelooft zal iets van teleurstelling ervaren.

Amen